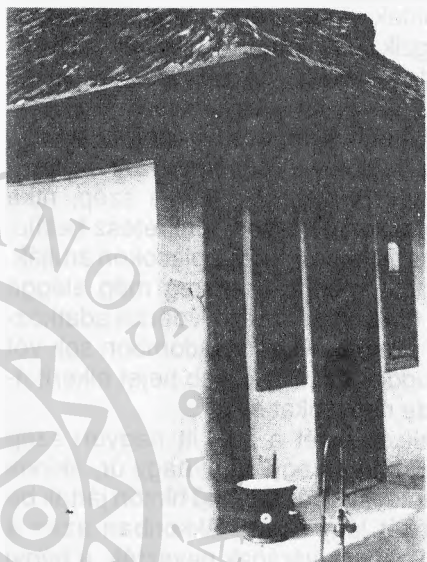

GYŰJTŐNAPLÓ, KÉPEKKEL
(Részlet)

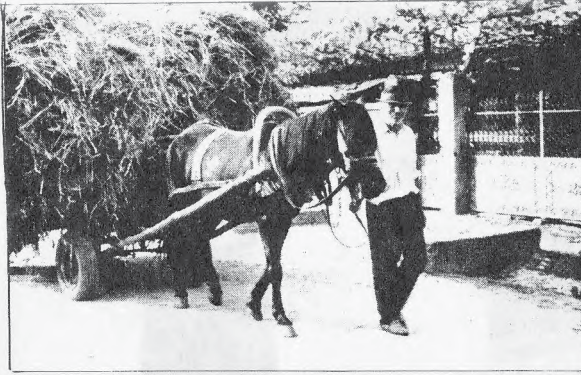
(1)

Szabófalva. 1992. június 30. Csendes, meleg, nyári délután. A délelőtti jugáni fárasztó, már-már nyomozómunka-számba menő gyűjtés-előkészítő tájékozódás után céltalanul, pihenésképpen járkálok Szabófalva utcáin. Utitársam a fényképezőgépem. Poros, napsütötte, kihalt utcák. Néhol a kerítés mögül gyanakvó tekintet kísér: Ki ez az idegen és mit akar? Én meg megörökíteni, elraktározni szeretnék minél többet abból, amit látok, ebből a képe és lényege, minősége szerint is sajátos világból... Sűrűn kattogtatom a gépemet. *Pózálók.* Van aki ettől barátságosabb lesz, van aki éppenséggel elbújik. (...)

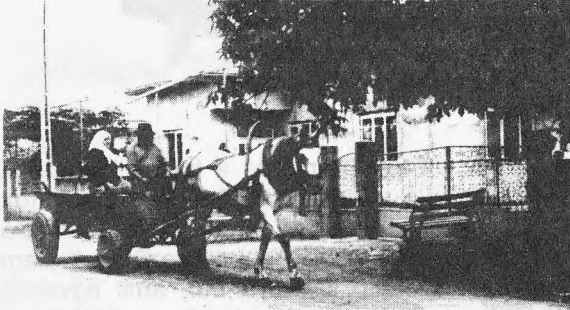
A táj lapos, ameddig ellátni. A régi házak, kerítések mind fából készültek. Az épületek zsindeyesek. Kicsik. Égszínkékek, fehérek. Tornácok ölelik körbe őket. (1)(2)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

Első pillantásra a házak körüli sok szőlő a legszembetűnőbb. Az udvarok többsége csupa lugas. Ősszel a szőlő levét kiperéselik - ebből készül az általam alig iható savanyú bor, amit egyesek eladnak, mások valamilyen családi ünnepre tartogatnak, de legtöbbször megillóztatják maguk, fáradságot, törődöttséget elhessegetendő... (...)

Lassan szállingóznak haza a mezei munkások. Ki gyalog, ki szekéren. (3)(4) Asszonyok igyekeznek hazafelé, kapájukat ötletesen akasztják bele a vállukon lógó tarisnya *bájerébe*. Fejük kendővel bekötve, lábukon kényelmes lapos vászonpapucsok. Ha nem *katrincában* vannak, a szoknya elejéről nem hiányozhat a kötény. (5)(6) Az idősebb asszonyok *katrincát* viselnek. Van aki kíváncsian, van aki szorongva néz a *pózáló* gépembe: vajon mit akar ez az asszony? (7)(8)

(8)

(9)

Asszonyok beszélgetnek egy udvaron. (9) A ház zsindele már nagyon elkopott, berendezése szegényes, az udvart is fű borítja, mint ahol nincs intenzív gazdasági élet. A háziasszony tekintete riadt. Szomszédasszonya suttogják később bizalmasan, hogy alkoholista (...)

Egyik kerítés előtt gyorskezü fiatalok gyakorlott mozdulatokkal *valatug* (vályogot) készítenek. Sorba rakják a kész darabokat száradni. (10) Manapság ez a legolcsóbb építőanyag. És a legegészségesebb is egyben... (...)

Izzadság, por, szorongás. A nap élményei kavarnak bennem. Érzem, hogy pusztá megjelenésem felkavarja a lelkeket. Az, hogy érdeklődöm felőlük, életükről, és hogy én magyar vagyok. Itt az északi csángóknál ritkán szólhatok anyanyelvemen. Vagy nem értenék, vagy bizalmatlanságból nem válaszolnának. Többnyire csak ha "bemérnek", ha valamiféle biztosítékot szereznek éreznek arról, hogy nem rossz szándék vezérelt engem hozzájuk, ha már barátságosan beszélgetünk, csak akkor hajlandók *igy ne, csángóson* beszélni.

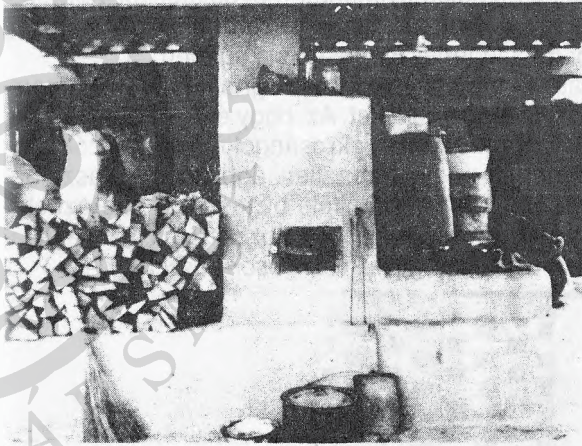

(10)

(11)

Háziasszonyom a *szoprun* ajtajában vár. A kihűlt udvari tűzhelyen *pislenek* (csirkék) mászkálnak. Még nem gyűjtött be, hogy az üstöcskében megfőzze estére az étkezésekkor elmaradhatatlan málét. (11), (12).

(12)

Zakariás Erzsébet